

J. A. Komenský a přítomnost

*Celostátní konference České a Slovenské pedagogické společnosti
ČSAV a SAV 25. - 26. března 1991 v Brně, základní informace*

Od listopadového převratu 1989 se ve školství očekávají důležité změny, podstatná náprava nedostatků a chyb, zděděných z období totalitarismu. Někteří se pokusili o ideový návrat k první republice, jiní do vlastního svědomí, všichni společně /přirozeně/ - do Evropy. Avšak cesty, které tam vedou, nebyly ještě prozkoumány, natož vyznačeny. Máme řadu iniciativních návrhů mezi učiteli, pracovníci ministerstev hledají koncepty pro svá rozhodování, o pedagogických problémech v nové společensko-historické situaci přemýšlejí odborní pedagogové. **Avšak až doposud představitelé pedagogické teorie a praxe nenacházeli příležitost, jak navzájem komunikovat, jak se dorozumět, jak spojit síly k nápravě školy, výchovy a vzdělávání, k nápravě způsobů rozvoje člověka a jeho kultury.** Hledání vyústilo v úmysl dovolat se pomoci patrona a ochránce učitelů, J. A. Komenského, jehož 400. výročí se připravuje uctít celý vzdělaný svět. Představitelé České a Slovenské pedagogické společnosti připravili proto setkání zástupců celé pedagogické obce pod záštitou rektora Masarykovy univerzity a za účasti ministrů školství obou našich republik.

Celostátní konference byla nesena dvojí historickou symbolikou. Kromě vyznání víry v nepomíjivý odkaz Komenského díla šlo i o vědomé navázání na tradici prvního sjezdu čsl. učitelů a přátel školství, který se konal necelé 2 roky po státním převratu a vzniku ČSR - v roce 1920. Sjezdu byl tehdy přítomen i prezident republiky T. G. Masaryk. Ve svém projevu poukázal na celoevropské reformní hnutí, na všeobecnou snahu znovuzřídit školu a výchovu po převratu u všech národů a na to, že na význam revolučního převratu, na smysl toho, co se děje, můžeme přiměřeně reagovat všenárodní kázní, energií, odhodlaností a obětavostí. Neboť, jak řekl doslova, "to velké nadšení krátké doby, to není ta celá revoluce. Tu revoluci musíme teprve dokonat a dokonávat stále".

Tak jako sjezd učitelstva r. 1920, tak i brněnská konference 1991 měla podnítit a orientovat tvořivé snahy naší pedagogické obce v duchu

humanismu, demokracie, všelidských hodnot. Do prezenčních listin se na konferenci zapsalo 424 účastníků, představitelů naší tvůrčí pedagogické teorie i praxe, početné delegace přijely ze všech poboček obou národních Pedagogických společností od Prešova až po Plzeň. Vnitropolitická situace podtrhla význam upřímné spolupráce Čechů a Slováků, která na závěr vyústila do formulace následující společné veřejné výzvy k občanské odpovědnosti, svornosti a tvůrčí státnosti.

Prohlášení

*Všem učitelům a celé pedagogické obci i veřejnosti
ČSFR*

Existence společného státu Čechů a Slováků je ohrožena. Stavíme se rozhodně na jeho obranu. Vyzýváme celou československou pedagogickou obec i veřejnost k občanské odpovědnosti, svornosti a k tvůrčí státnosti. Jsme pro zachování společného státu Čechů a Slováků, založeného na rovnoprávnosti, na humánním odkazu T. G. Masaryka a M. R. Štefánika.

Jsme pro demokratickou ČSFR.

Účastníci celostátní konference

J. A. Komenský a přítomnost

Brno, dne 26. 3. 1991